

# **Samstemt om taktskifte i rock, pop, jazz og folkemusikk!**

## **TILTAKSPAKKE FOR NORSK MUSIKK:**

Innspill til Familie- Kultur- og Administrasjonskomiteen på Stortinget ved behandlingen av Stortingsmelding nr 48, Kulturpolitikk fram mot 2014.

Fra:

**Fono  
GramArt  
Landslaget for Spelemenn  
NorgesNettet  
Norsk Folkemusikk- og Danselag  
Norsk jazzforum  
Norsk Rockforbund**

## INNHold

<b>1</b>	<b>INNLEDNING OG SAMMENDRAG.....</b>	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>TA VARE PÅ OG DYRKE TALENTENE! .....</b>	<b>3</b>
<b>3</b>	<b>LEVENDE MUSIKK TIL ALLE!.....</b>	<b>4</b>
<b>4</b>	<b>STØRRE TILGJENGELIGHET AV NORSK MUSIKK! .....</b>	<b>4</b>
<b>5</b>	<b>ØKT KOMPETANSE GIR MER KULTUR FOR PENGENE! .....</b>	<b>5</b>
<b>6</b>	<b>MUSIKKEN HAR ET ENORMT NÆRINGSPOTENSIAL! .....</b>	<b>5</b>
<b>7</b>	<b>STOR SYNERGIEFFEKT I SJANGERSAMARBEID!.....</b>	<b>5</b>
<b>8</b>	<b>SAMSTEMT OM TAKTSKIFTE!.....</b>	<b>6</b>
<b>9</b>	<b>OVERSIKT OVER KRAVENE .....</b>	<b>7</b>
<b>10</b>	<b>KOMMENTARER TIL KRAVENE (NOTER).....</b>	<b>9</b>
<b>11</b>	<b>KONTAKTINFORMASJON.....</b>	<b>14</b>

## 1 Innledning og sammendrag

*Norsk musikkliv har hatt en flott utvikling de siste årene. Rock, pop, jazz og folkemusikk har alle gode resultater å vise til, så vel nasjonalt som internasjonalt. For å sikre en videre positiv utvikling må man bruke mange forskjellige virkemidler. Det er nødvendig med gode vilkår både for kunstnere og formidlere, og næringspotensialer må ikke forspilles. I denne tiltakspakken fra 7 musikkorganisasjoner på rock, pop, jazz og folkemusikkområdet har vi gransket hvert ledd i verdikjeden for å finne de mest nødvendige og målrettede tiltak. Vi oppfatter dette som en nødvendig konkretisering av den fremlagte Kulturmeldingen. Vi har også blitt oppfordret av politikerne til å samordne krav. Dette er vårt svar på utfordringen!*

Avsendere er 7 sentrale organisasjoner innenfor pop, rock, jazz og folkemusikk; FONO, Gramart, Landslaget for Spelemenn, NorgesNettet, Norsk Folkemusikk- og Danselag, Norsk jazzforum og Norsk Rockforbund.

Innholdet er basert på organisasjonenes gjensidige respekt for de enkelte sjangernes behov og prioriteringer.

### Våre hovedbudskap er:

- Ta vare på og dyrke talentene!
- Levende musikk til alle!
- Større tilgjengelighet av norsk musikk!
- Økt kompetanse gir mer kultur for pengene!
- Musikken har et enormt næringspotensial!
- Stor synergieffekt i sjangersamarbeid!

### Tiltakspakkens krav for Kulturmelding-perioden frem til 2014 lyder totalt på:

(Tall i mill. kroner)

Departement	2007	2014
Kultur- og Kirkedepartementet	272,1	392,0
Næringsdepartementet	29,2	47,5
Utdanningsdepartementet	5,5	6,5
Utenriksdepartementet	2,0	3,0

For Kultur- og Kirkedepartementet vil det bety økning på ca. 194 millioner i 2007, og 314 millioner i 2014.

## 2 Ta vare på og dyrke talentene!

*Hovedmål 1: Etablere system for å ta vare på og videreutvikle talenter, og skape bedre utviklingsmuligheter og rammevilkår for utøvere og opphavsmenn.*

De myke kulturbaserte verdiene er fundamentet for tiltakspakken vår. Vi mener at en nasjon skal ha råd til å holde seg med kunstnere, og en nasjon skal ha råd til å ta vare på sin egen kulturarv. Derfor må vi gi artister levelige kår, som gir rom for skaping og turnevirksomhet.

Ser vi på hva det betyr for et land å ha kunstnere som klarer å leve både av og for kunsten sin, så snakker vi om så sentrale begreper som identitetsbygging og profileringsmuligheter.

At det er gode muligheter for lokal aktivitet, med tilhørende regional kompetanse, ser vi like mye som et mål i seg selv, som et virkemiddel for å utvikle topper.

### **3 Levende musikk til alle!**

*Hovedmål 2: Utvikle flere spillesteder og arrangører, og gi de eksisterende trygge rammevilkår.*

En tilnærmet samlet norsk befolkning skal få tilbud om levende musikk. Det er etter vårt syn en demokratisk rettighet. Det trengs støtteordninger både for transportstøtte, for programutvikling og driftsstøtte til spillesteder / lokale arrangører / festivaler. Vi ønsker en kulturpolitikk som setter publikum i større fokus, fordi et krevende publikum skaper levende musikkmiljøer. Slik vil tradisjonsmusikken også bli krevd holdt i hevd!

Det er en forutsetning at den pågående globaliseringen fanges opp innen våre sjangere og miljøer, at også denne musikken formidles til inspirasjon for utøvere og publikum i Norge.

Ringvirkningene av en bred satsning på formidling er stor. Hvis vi ser på de anslag som gis på hva festivaler og arrangører tilfører av meromsetning, skjønner vi at en offensiv satsning er klokt investerte penger!

Turneer som i dag organiseres av Rikskonsertene, må tilrettelegges slik at de dekker frilanseres reelle behov. Når ordningen er tilrettelagt, må de økonomiske rammene for aktiviteten innenfor pop, rock, jazz og folkemusikk styrkes vesentlig. Midler til dette er ikke medregnet i vår tiltakspakke.

### **4 Større tilgjengelighet av norsk musikk!**

*Hovedmål 3: Forbedre mulighet til å nå publikum gjennom styrking og kvalitetsheving av distribusjons- og produksjonsmiljøer.*

Å bidra til større tilgjengelighet av innspilt norsk musikk er en vesentlig kulturpolitisk oppgave. En solid oppgradering av innkjøpsordningen for nye norske fonogrammer er det beste virkemidlet i denne sammenheng. En robust og tidsmessig innkjøpsordning sikrer også at det samlede norske musikalske kulturuttrykket tas vare på for ettertiden.

Den vil dessuten være en stimulans til det norske produksjonsmiljøet og øke synliggjøringen av, interessen for og forbruket av norsk musikk, både innenlands og utenlands. Dette målet kan realiseres ved at en "ny" innkjøpsordning kjøper inn alle norske kvalitetsfonogrammer (mot ca. 20 % i dag), i et langt større antall enn i dag (1000 eksemplarer mot dagens 4-500), og distribueres i større antall både til eksisterende mottakere og nye mottakergrupper.

Norsk digitalisert musikk bør gjøres tilgjengelig i flere sammenhenger, og bør for eksempel være gratis tilgjengelig i biblioteker og i skoleverket. Staten bør være med som partner i et slikt arbeid ved å dekke lovbestemte vederlagskostnader til slike tiltak.

## 5 Økt kompetanse gir mer kultur for pengene!

*Hovedmål 4: Utvikle kompetanse, dokumentasjon og felles standarder innenfor og på tvers av sjangrene.*

På kompetanseområdet får beskjeden innsats noen ganger fatale følger. Det er kritisk at norsk managementkompetanse er så svak at de langt fleste større artister flagger ut idet verden ligger foran dem. Tenk bare på de tapte skatteinntektene på en suksess som Røyksopp! Vi mener at økt kompetanse innenfor juss, formidling og distribusjon vil være med å øke effektiviteten på disse områdene betraktelig.

Det må legges til rette for at alle sjangre får like muligheter i kulturskolene, på høyskoler og universiteter, og påpeker at forskningen og dokumenteringen må komme seg opp på et akseptabelt nivå.

## 6 Musikken har et enormt næringspotensial!

*Hovedmål 5: Øke eksportmulighetene for musikksektoren.*

Vårt mål er å få til en offensiv, konkret og helhetlig politikk på området. Det vil for eksempel si at norsk musikk eksport må bli en fremtidig topp-prioritering!

Musikklivet er fullt av dyktige entreprenører, som kan utvikle nye arbeidsplasser. Underholdningsindustrien er den raskest utviklede næringssektoren, og dette må tas på alvor! Vi er på den ene siden godt fornøyd med de positive signaler som kommer fra politikere og Innovasjon Norge om satsning på Kulturbasert næringsutvikling, men denne satsningen må målrettes. Det er nødvendig å gi aksept for musikk som satsningsområde, og i tillegg må virkemiddelapparatet innrettes seg tydeligere mot feltet. Videre må forskning, utdanning og næringslivsaktører finne flere møteplasser med musikklivet.

Vedrørende den stadig akselererende utviklingen knyttet til ny musikkteknologi, ønsker vi å påpeke at norske entreprenører må tilbys et virkemiddelapparat som kan gi dem mulighet til å satse og vinne!

## 7 Stor synergieffekt i sjangersamarbeid!

Foruten at det er hyggelig og lærerikt å samarbeide på tvers av sjangrene, så vil det også gi flere positive effekter. Alle organisasjonene har prioritert oppgavene om å flytte kompetanse ut i regionene og nærmere virkeligheten. Dette ser vi fram til å samarbeide om! På formidlingssiden er det også helt naturlig å koordinere arbeidet for å sikre stabil infrastruktur, med høy standard på spillesteder og arrangører, og dertil spennende programmering.

Tiltakspakken bygger dessuten opp under konklusjonene i den tidligere fremlagte ”Ensembleutredningen”, som påpekte mulighet for økt funksjonsdeling innenfor musikklivet. Gjennom dette samarbeidet legger vi grunnlag for kompetanseutvikling på tvers av sjangrene, for unngå parallelle strukturer. En slik organisering vil også bidra til økt tverrsjangerlig aksept og nysgjerrighet, på linje med det vi ser av stadig økt kunstnerisk sammensmeltning.

## **8 Samstemt om taktskifte!**

Jazz- og folkemusikktiltakene er i stor grad oppfølging av tidligere utredninger, mens rock- og popkravene er nye og konkretiserte, og utformet av organisasjonene i felleskap.

Vi vil også påpeke at en styrkning av dette musikkfeltet vil gi flere selvforsterkende effekter ved at aktivitet vil generere ny aktivitet.

En forutsetning for en økt statlig satsning på disse områdene er at forvaltningen av disse oppgavene gjøres i henhold til fornuftig innflytelse fra sjanger- og kompetansemiljøene selv.

Denne tiltakspakken inngår som en del av nesten hele kulturlivets krav om 1% av statsbudsjettet til Kirke – og Kulturdepartementet!

## 9 Oversikt over kravene

Hovedmål for satsingen er å skape en bærekraftig verdikjede i Norge for skaping og formidling av pop, rock, jazz og folkemusikk lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Alle beløp i mill. kroner.

### 1. Etablere system for å ta vare på og videreutvikle talenter, og skape bedre utviklingsmuligheter og rammevilkår for utøvere og opphavsmenn.

	Note	2004	2007	2014	K-meld	Dept
Regionale jazz-, rock-, og folkemusikksentra	A	6,0	23,8	35,5	7.8-7.11	
Talentopplæring - og -utvikling	B	1,5	16,3	26,0	7.8-7.11	Noe UFD
Utstyr og øvingslokaler	C	11,6	16,0	22,0	7.8-7.11	
Støtte til ensembler og profesjonelle utøvere	D	1,4	41,0	66,0	7.2	
		20,5	97,1	149,5		

### 2. Utvikle flere spillesteder og arrangører, og gi de eksisterende trygge rammevilkår.

	Note	2004	2007	2014	K-meld	Dept
Spillesteder, arrangører og klubbnettverk	E	4,3	33,5	46,0	7.4.2	
Transport- og turnestøtte artister	F	3,2	14,0	22,0	7.8-7.11	
Festivalstøtte	G	15,6	24,0	37,0	7.4.1	
Nasjonale scener for jazz og folkemusikk	H	5,1	22,0	30,0	7.8/7.11	
		28,1	93,5	135,0		

### 3. Forbedre mulighet til å nå publikum gjennom styrking og kvalitetsheving av distribusjons- og produksjonsmiljø

	Note	2004	2007	2014	K-meld	Dept
Innkjøp og distribusjon av fonogram	I	10,0	30,0	25,0	7.6	
Elektronisk distribusjon av norsk musikk	J	0,0	10,0	20,0	7.6	Noe UFD
Kulturbasert næringsutvikling musikk	K	0,5	12,0	18,0	6.7	NHD
		10,5	52,0	63,0		

### 4. Utvikle kompetanse, dokumentasjon og felles standarder innenfor og på tvers av sjangrene.

	Note	2004	2007	2014	K-meld	Dept
Kompetanseutvikling i alle ledd	L	0,0	9,0	15,0	7.8-7.11	
Arkiv og dokumentasjon alle sjangere	M	4,0	13,0	18,0	7.12	
Støtte til organisasjonene	N	13,5	22,0	31,0	7.8-7.11	
		17,5	44,0	64,0		

## 5. Øke eksportmulighetene for musikksektoren.

	Note	2004	2007	2014	K-meld	Dept
Eksportretta tiltak	O	2,5	15,0	25,0	6.7	NHD
Turnestøtte / showcase	P	2,5	7,2	12,5	6.3/6.7	UD / NHD
		5,0	22,2	37,5		

### Finansieres via følgende departement:

	2004	2007	2014
Kulturdepartementet (KKD)	79,3	272,1	392,0
Næringsdepartementet (NHD)	2,5	29,2	47,5
Utdanningsdepartementet (UFD)	0,0	5,5	6,5
Utenriksdepartementet (UD)	0,8	2,0	3,0

### Statlige investeringer i bygg:

	Note	2004	2007	2014	K-meld	Dept
					K-meld	
Bygg Riksscene Folkemusikk og folkedans	Q	0	45	0	17.6,17.7	Statsbygg
Europas Blues Senter	R	1	10	0	17.5	KKD



## 10 Kommentarer til kravene (noter)

7 organisasjoner legger fram denne felles tiltakspakken. Innholdet er basert på organisasjonenes gjensidige respekt for de enkelte sjangernes behov og prioriteringer. Kommentarene nedenfor henviser til notene i tabellen på de foregående sider.

### A – Regionale jazz-, rock og folkemusikksentra

Det er et mål for organisasjonene at kompetanse og tilbud skal spres bedre. Vi har erfart at god regional kommunikasjon gir gode resultater. Sentrene skal ha en overgripende rolle innenfor sjangrenes verdikjede, og fungere samlende for utøvere, arrangører og produksjonsmiljøer. Foruten den viktige kompetansedelingen, vil de regionale sentrene ha formidlingsoppgaver.

De regionale sentrene har også en naturlig oppgave i forhold til å samle de regionale miljøene i deres samarbeid med lokalt næringsliv og lokale myndigheter. Det forventes en oppbygging av sentraene med basis i lokale / regionale / statlige delingsmodeller.

På sikt vil de regionale sjangersentraene samarbeide tett og styrke hverandre. Jazzforum har allerede etablerte regionale strukturer, pop/ rock og folkemusikken vil lokalisere sine knyttet til de mest aktive miljøene.

### B - Talentopplæring og -utvikling

Å gi relevante utviklings- og profileringsmuligheter for talenter innen alle sjangre er avgjørende for den kunstneriske og artistiske utviklingen til den enkelte utøver, og for utvikling og fornying av sjangrene som helhet.

Det er behov for å videreutvikle de vellykkede arenaene som man allerede har for talentpresentasjon og talentutvikling, jfr *By:Larm*, *Zoom*, *Jazzintro*, *Young Nordic Jazz Comets*, Norsk jazzforums *Sommerkurs*, *Landskappleiken*, *Bygda dansar* og internasjonale utvekslingsprosjekt som *European Youth Folk Ensemble* og *Music of the Northlands*. Folkemusikk er et satsningsområde.

Det må i tillegg utvikles nye programmer. Det må etableres et *Intro*-program innen folkemusikk. Det bør utvikles strukturerte opplegg for å bygge og stimulere kompetanse innen nyskriving og eksperimentering innen populærmusikk. Det må etableres talentskoleordning innen folkemusikk og -dans. Videre trengs det spesielle tiltak for å styrke og sikre folkemusikkinstrument-bygging.

Organisasjonene er godt kjent med Frifond-ordningen som et relevant virkemiddel for unge talenter. Ordningen forventes å vokse i tråd med økningen i Tippemidlene som skal fordeles. Tallmateriale herfra er ikke tatt med i tiltakspakken.

### C – Utstyr og øvingslokaler

Utøvere i både amatørfase, etableringsfase og i profesjonell fase har behov for vesentlig bedre tilgang på godt utrustede øvingslokaler med en viss utstyrsbase. Det er på tide med en kvalitetsheving på dette området. Musikkverkstedordningen (MVO) kan videreutvikles som samlet ordning på dette feltet for amatør- og rekrutteringssegmentet. Noen midler bør likevel øremerkes profesjonelle utøvere som har andre behov og krav til utstyr og lokaler. Utstyrsstøtten til spillesteder og arrangører må også styrkes ut over hva NorgesNettet og MVO har i dag.

### **D - Støtte til ensembler og solister**

Både ensembler og solister har behov for økonomisk støtte som kan øke muligheten til å nå ut til publikum. Dette for at de skal kunne utvikle sin karriere og sette seg langsiktige faglige mål. Støtten må kunne gis både til erfarne og uerfarne ensembler og solister.

Ensemblestøtteordningen slik den er etablert gir gode rammevilkår for enkelte ensembler innen noen sjangere. I organisasjonenes samlede krav om utvidelse av ordningen og vesentlig økning av de økonomiske rammene, legger vi vekt på at det er behov for tilpasninger av ordningen til den enkelte stilart og sjangeruttrykk. Det er også behov for å tilpasse ordningen til solister som skal bygge opp sin karriere. Storbandområdet har også et klart behov for videreutvikling.

Tildeling av støtte bør skje etter søknad med beskrivelse av behov og prosjektplan. Vurdering av søknader bør skje på premisser som fastsettes av organer innen den enkelte sjanger søkeren tilhører.

### **E – Spillesteder, arrangører og klubbnettverk**

Arrangører og spillesteder må gis bedre rammevilkår. Det er skjøre strukturer i dag, og det er stadig økende service- og sikkerhetskrav. Spillestedene er viktige som musikalske møtesteder og som arbeidsplass for artister. Spesielt innefor folkemusikken trengs det styrking av formidlingen.

Det må tilføres driftsmidler til spillesteder og arrangører for at de skal kunne bygge opp kompetanse og gjøre en stabil jobb. Det trengs utvidede ordninger med støtte til program for at arrangører skal minimere sin risiko, og for at publikum skal møte innovativ og nyskapende musikk.

Sjangrene ser nødvendighetene av en videreutvikling av medlemmene i NorgesNettet, Norsk Rockforbund og Norsk jazzforums klubbnettverk, samt Den norske Folkemusikkscena. På sikt vil vi kunne få betydelige synergier mellom sjangrene. Nødvendige midler til økt kompetanse finnes under punkt ”Kompetanseutvikling i alle ledd”.

### **F – Transport og turnestøtte artister**

Fordeling av støtte til transport og turneer må være basert på artistens og arrangørers behov. Støtte må kunne tildeles på grunnlag av dokumenterte planer og avtaler om gjennomføring av turne og utbetales i forkant av og ved gjennomføring av turneer. Målet for ordningen bør være både å bidra til at flest mulig utøvere som har de nødvendige forutsetningene, kommer i posisjon til å kunne forberede og gjennomføre turneer, samt å gi musikkopplevelser til befolkningen flest mulig steder i landet.

Deler av miljøet har gode erfaringer med ad-hoc støtte som toppfinansiering til musikere på turné. Det er dokumentert at ordningen i dag bidrar til økt turnevirksomhet for jazzutøvere. Ordningen bør utvides til flere uttrykk og grupper av utøvere, slik at alle sjangerområder kan få økt nytte av slike tiltak.

## **G - Festivalstøtte**

Festivalene blomstrer, og flere vil komme til. Derfor trengs det mer midler. Heldigvis er den statlige forståelsen av festivaler som viktige møteplasser, som gir rom for spesielle opplevelser, økende. Festivaler er imidlertid forbundet med høy risiko, med sterkt økende produksjons- og artistkostnader.

Festivalene er også viktige arbeidsplasser for kunstnere, og har innen visse sjangre en svært viktig oppgave i forhold til fornying av de musikalske uttrykkene. Koblingen mot internasjonale utøvere er her sentralt.

Først og fremst handler det likevel om publikum. Festivalene er lokale identitetsskapere som bidrar sterkt til å utvikle et nysgjerrig publikum, og som da gjerne går på konsert ved andre anledninger også.

## **H - Nasjonale scener for jazz og folkemusikk.**

For jazz- og folkemusikkområdet er etablering av nasjonale scener prioriterte oppgaver med bred støtte i fagmiljøene. Dette er viktige tiltak for å styrke den kontinuerlige presentasjonen av både norskbaserte og internasjonale uttrykk innen sjangrene, sikre og utvikle kunstnerisk og produksjonsteknisk kvalitet og rekruttering, samt å gjøre uttrykkene tilgjengelig for et bredere publikum.

En nasjonal scene for jazz er tydelig omtalt i Kulturmeldingen (kap. 7.11) og i Stortingets budsjettinnstilling for 2004. Det ligger nå vel til rette for reell oppstart. Folkemusikk og folkedans har ingen nasjonal arena, samtidig som Kulturmeldingen fastslår at ”*Noreg er åleine om å kunna verna, forvalta, og føra vidare den norske folkemusikken og folkedansen*” (Kap 7.8). Riksscene for folkemusikk og folkedans er nylig utredet der det fastslås at det er behov for å opprette en slik nasjonal institusjon i Oslo (Berkaak 2004).

## **I – Innkjøp og distribusjon av fonogram**

Å bidra til større tilgjengelighet av innspilt norsk musikk er en vesentlig kulturpolitisk oppgave. For norsk musikkliv er det også avgjørende å opprettholde og videreutvikle en nasjonalt basert fonogrambransje og et norsk basert produksjonsmiljø som tar ansvar for norske musikalske ytringer, samtidig som det er avgjørende å bidra til bedret distribusjon av norskproduserte fonogrammer innen alle sjangre.

En solid oppgradering av innkjøpsordningen for nye norske fonogrammer er det beste virkemidlet i denne sammenheng. En robust og tidsmessig innkjøpsordning sikrer også at det samlede norske musikalske kulturuttrykket tas vare på for ettertiden. Den vil dessuten være en stimulans til det norske produksjonsmiljøet og øke synliggjøringen av, interessen for og (i siste instans) forbruket av norsk musikk, både innenlands og utenlands. Dette målet kan realiseres ved at en ”ny” innkjøpsordning kjøper inn alle norske kvalitetsfonogrammer (mot ca. 20 % i dag), i et langt større antall enn i dag (1000 eksemplarer mot dagens 4-500), og distribueres i større antall både til eksisterende mottakere og nye mottakergrupper.

## **J - Elektronisk distribusjon av norsk musikk**

Sentralt i tilrettelegging for spredning av musikk via elektroniske distribusjonskanaler, står digitalisering og digital lagring av nye og eksisterende musikkverk. De teknologiske løsningene for lovlig, regulert lagring og formidling av musikk i digitalisert form, er langt på vei lagt til rette. De største utfordringer på feltet i dag er knyttet til etablering av bransjestandarder og regulering av rettigheter og avtaleforhold mellom bransjens aktører.

Derfor er det viktig å kunne starte et begrenset antall forsøk der hele verdikjeden i den musikalske produksjon er involvert. Digitalisert norsk musikk må kunne gjøres tilgjengelig for det brede publikum i mange sammenhenger, både gjennom kommersiell formidling via elektroniske kanaler og ved spesielt tilrettelagte programmer og prosjekter for distribusjon i ikke-kommersielle sammenhenger. I alle tilfeller er det nødvendig å sikre distribusjons- og avtaleformer som ivaretar interesser og rettigheter til alle involverte parter. Norsk digitalisert musikk bør for eksempel være gratis tilgjengelig i biblioteker og i skoleverket. Staten bør være med som partner i et slikt arbeid ved å dekke lovbestemte vederlagskostnader til slike tiltak.

Tiltak for å tilrettelegge elektroniske distribusjonskanaler bør sees i sammenheng med eksisterende ordninger, som innkjøpsordningen for fonogram. Elektronisk distribusjon bør i mange sammenhenger kunne gå inn som en erstatning for eller et vesentlig supplement til spredningen av fonogram i andre medier. Støtte til prosjekter og program for elektronisk distribusjon kan sees i sammenheng med videreutvikling av eksisterende innkjøpsordning for fonogram, men må ikke gå på bekostning av denne.

### **K – Kulturbasert næringsutvikling**

Musikkindustrien må få økt anerkjennelse som næring! Det bør både utvikles egne programmer for musikkindustrien, samt at det også inkluderes i eksisterende virkemiddelapparat. Vi har registrert politisk vilje til å styrke entreprenørskapen på feltet, og ser store muligheter i en tettere dialog mellom musikkindustrien selv, Innovasjon Norge og forsknings- og utviklingsmiljøer. De digitale utfordringene og økt fokus på estetikk i innovasjon, krever risikokapital og utviklingsmidler.

Norsk Folkemusikkformidling og Norsk Folkemusikkatalog driver i dag markedsføring, profilering og formidling nasjonalt og internasjonalt med svært begrensede midler. Det er et stort potensial for økt profilering av norsk musikk og norske musikere gjennom å legge til rette for utvikling på dette området.

### **L - Utvikling og spredning av kompetanse**

Alle ledd i sektorens verdikjede trenger kontinuerlig kompetanseutvikling for stadig å kunne gå i spissen i et kultur og næringsområde der rammebetingelsene stadig endres og der omskifningene skjer raskt.

De sju organisasjonene som står bak kravet om vesentlig økt satsing på norsk musikk, ser at det er gode muligheter til å oppnå besparelser og bedre ressursutnyttelse ved å samordne kompetansetiltak der det er praktisk gjennomførbart og ikke vil gå på bekostning av utbyggingstakten. Organisasjonene er innstilt på å fortsette koordineringsarbeidet innen kompetansebygging, særlig ved videreutviklingen av regionale ressursentre.

I det at alle ledd i verdikjeden må imøtekommes med midler til videreutvikling av kompetanse, legger vi at innsatsen må ha som mål at alle roller, uavhengig av musikkstil, må tilgodeses.

*Utøvere* må få styrket tilbud om kompetanse i rettighetsspørsmål, kontrakts- og avtaleforhold. Dette er essensielt for å sikre framtidige inntekter og utviklingsmuligheter for rettighetshaverne. I dag går verdier og tid tapt som følge av uoversiktlige eller mangelfullt avklarte avtaleforhold. I organisasjonene bygges stadig ny kompetanse i slike spørsmål. Dette arbeidet må støttes.

De i hovedsak nonprofit baserte norske *konsertarrangørene* trenger stadig påfyll av kunnskap og motivasjon. Viktige oppgaver som programmering, markedsføring og avvikling må gjøres ordentlig. Det å ivareta sikkerheten ved arrangement er en sentral del av arrangørens ansvar. Derfor er

spredning av sikkerhetskompetanse også en sentral del av kompetanseutviklingen for arrangører. Organisasjonsmiljøet er ledende kurstilbyder innenfor arrangørutvikling, og må ha en naturlig sentral rolle i videreutviklingen av kompetansetilbudet.

På området *drift av spillesteder* må stabilisering av kompetanse prioriteres der driften er i godt gjenge. På spillesteder der det er behov for forbedringer eller justeringer, må de økonomiske rammene gi rom for dette. Områder der det er nødvendig å stabilisere kompetansen blant annet ved å spre denne til flere personer, vil viktige tema være teknisk drift, økonomi, salg og servering, personalansvar og sikkerhet.

Mangel på *managerkompetanse* er noe alle de tre sjangerområdene har felles. Av alle kompetanseområder innen sektoren, er managerkompetanse kanskje det feltet der systematisering av kompetanseutvikling og spredning av kunnskapen har kommet kortest.

Når mange utøvere i dag ser utenfor landets grenser for å finne den nødvendige managerkompetansen de ser at de trenger for å komme videre i sin karriere, finnes årsaken ofte i at det ikke er mulig å oppdrive ledig kapasitet i Norge som har nødvendig bakgrunn, nettverk og kunnskap. Dette fører til at det norske musikkmiljøet lider et unødvendig tap både kulturelt, innholdsmessig og økonomisk.

### **M - Arkiv og dokumentasjon av pop-, rock-, jazz- og folkemusikk**

Innsamling, bevaring, formidling og forskning er viktig for alle sjangerområder innen sektoren. Det å bevare og dokumentere det samlede musikkuttrykket innen sektoren for ettertiden, er et nasjonalt ansvar. Derfor bør det settes av årlige midler, både til videreføring av igangværende dokumentasjonsarbeid og til prosjekt som kan skape den nødvendige oversikt over hele dette store feltet.

Noen grunnleggende retningslinjer for et slikt overordnet utviklingsarbeid, bør være at løsninger for bevaring og dokumentasjon må være basert på høy kvalitet i utvalgs- og innsamlingskriterier innen det enkelte sjangeruttrykk, og at samlinger skal være organisert og tilrettelagt for best mulig tilgjengelighet for sluttbruker uavhengig av hvor i landet denne bor. Formidling bør skje gjennom ordninger tilpasset hver enkelt sjanger, og bør ha en nasjonal sentral for koordinering og administrasjon.

### **N – Støtte til organisasjonene**

De sentrale sjangerorganisasjonene i norsk musikkliv er viktige aktører i utviklingen av norsk musikkpolitikk, både gjennom sin demokratiske funksjon ut i sjangermiljøene, som faglig kompetanseorgan overfor staten og til utvikling av samarbeid og koordinering mellom ulike miljøer, og må således gis gode arbeids- og utviklingsmuligheter. Akks, Landslaget for Spelemenn, Gramart, NorgesNettet, Norsk Folkemusikk- og Danselag, Norsk Jazzforum, Norsk Rockforbund og Samspill dekker alle viktige funksjoner gjennom sitt utviklings- og koordineringsarbeid som sjangerorganisasjoner.

### **O – Eksportretta tiltak**

Viktigheten av gode og offensive eksporttiltak på musikkområdet får stadig større oppmerksomhet. Dette er et nytt område innen norsk musikk- og næringspolitikk med et stort utnyttet potensial. Bevisst og målrettet innsats vil gi økte eksportinntekter. Det vil utvikles nye arbeids- og inntektsmuligheter for artister og apparatet rundt, og det vil gi økt profilering og spredning av norsk musikk i utlandet.

Music Export Norway (MEN) er blitt en viktig aktør i koordineringen av ulike eksportrettede tiltak på musikkområdet. MEN må gis gode arbeidsvilkår, og de ulike aktørene på området må settes i stand til å følge opp prosjekt og aktiviteter i samarbeid med MEN.

I tillegg finnes tiltak på eksportområdet i regi av ulike sjangerorganisasjoner, både tiltak som allerede er i gang og som er under utvikling (jfr Norsk Folkemusikkformidling, NorgesNettet og Norsk Jazzforum). Disse må gis utviklingsmuligheter videre til styrking av norsk musikkexport.

#### **P – Turnestøtte / showcase**

For oppfølging av eksporttiltak og utenlandseksponering av norske artister er det viktig med gode turne- og transportstøtteordninger, som kan legge til rette for utvikling av utlandet som et vesentlig marked for norske utøvere og tilhørende bransje. I forvaltningen av slike midler er det viktig å finne frem til ordninger som fungerer smidig i forhold til bransjens behov.

### **INVESTERINGSKOSTNADER BYGG**

#### **Q - Riksscene for folkemusikk og folkedans**

I tilknytning til etablering av Riksscene for folkemusikk og folkedans (note M) er det behov for utredning og bygging av lokaler som er tilpasset sjangerens behov sentralt i Oslo, og som kan bidra til sjangeren får det fyrårnet den trenger.

#### **R - Europas Blues Senter**

Vi ser positivt på at Europas Blues Senters planer om bygging av et bok- og blueshus er tatt inn som eksempel på nye møteplasser, og vi konstaterer med glede at dette bygget allerede er tatt inn på listen i Statsbudsjettet over nye prosjekter i perioden 2005-2007.

## **11 Kontaktinformasjon**

**Fono:** [www.fono.no](http://www.fono.no). Postboks 5949 Majorstua - 0308 Oslo, tlf 23 27 18 30

**GramArt:** [www.gramart.no](http://www.gramart.no). Postboks 440, 0103 Sentrum, Oslo, tlf 23 31 12 40.

**Landslaget for Spelemenn:** [www.folkemusikk.no](http://www.folkemusikk.no) Postboks 440, 0103 Sentrum, Oslo, tlf 22 42 45 92.

**NorgesNettet:** [www.norgesnettet.no](http://www.norgesnettet.no). Tlf. 22 98 79 20.

**Norsk Folkemusikk- og Danselag:** [www.folkogdans.no](http://www.folkogdans.no). Postboks 440, 0103 Sentrum, Oslo, tlf 22 42 02 94.

**Norsk jazzforum:** [www.jazzforum.no](http://www.jazzforum.no). Postboks 440, 0103 Sentrum, Oslo, tlf 23 35 81 80.

**Norsk Rockforbund:** [www.norock.no](http://www.norock.no). 22 20 00 22.